

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
032/19	Formannskapet	PS	15.05.2019
021/19	Heradsstyret	PS	28.05.2019

Saksbehandlar	ArkivsakID
Jostein Klette	14/2100

Kommuneplanen sin samfunnsdel 2019-2030

Utlegging til 1. gongs offentlig ettersyn

Vedlegg:

UTKAST SAMF PLAN 080519

Rådmannen sitt framlegg til vedtak: Kommuneplanen sin samfunnsdel vert lagt ut til 1. gongs offentlig ettersyn, jf. PBL § 11-14.

Formannskapet - 032/19

FS - behandling:

Sakshandsamar møtte i saka for å svare på spørsmål.

Formannskapet gjorde slikt framlegg om tillegg:

"Endringsforslag til planen vert å ta stilling til i heradsstyret."

AVRØYSTING

Formannskapet sitt tillegg vart samrøystes tilrådd.

FS - vedtak:

Formannskapet si innstilling til heradsstyret:

"Kommuneplanen sin samfunnsdel vert lagt ut til 1. gongs offentlig ettersyn, jf. PBL § 11-14.

Endringsforslag til planen vert å ta stilling til i heradsstyret."

Heradsstyret - 021/19

HS - behandling:

Lars Fjeldstad, SP, presenterte fem endringsforslag på vegne av SP:

1. endringsforslag - SP:

"Side 11 i plan:

OVERORDNA MÅLSETTING

Osterøy kommune skal vera ein foregangskommune for berekraftig samfunnsutvikling.

Endre til:

Osterøy kommune bør vera ein foregangskommune for berekraftig samfunnsutvikling."

2. endringsforslag -SP:

"Side 16 i plan:

DELMÅL LEVANDE LOKALSAMFUNN MED KVALITET

Kulepunkt 4:

Ved alle nye bustad eller bustadområde skal det sikrast uteareal, leikeområde og eit nærmiljø med høg kvalitet.

Stryk bustad eller.

Grunngjeving:

Slik det står her vert det og eit krav til alle nye enkeltståande bustader utanfor regulerte område."

Framlegget vart trekt før avrøysting.

3. endringsforslag - SP:

"Side 17 i plan:

KLIMAOMSTILLING OG TILPASSING

Tekst andre avsnitt:

Stryk dei to siste setningane:

Dei største klimagassutsleppa i kommunen kjem frå landbruk. Både jordbruk og skogbruk har store potensiale for å bidra til å nå måla om eit klimanøytralt lågutsleppsamfunn.

Grunngjeving: Landbruk er eit samleord for både jordbruk og skogbruk. Om ein samlar utsleppa frå Skog og jordbruk i Osterøy Kommune ender ein opp med eit negativt utslepp på 27000 tonn CO2 ekvivalentar (tal frå 2015). Det vert difor heilt feil å skrive at dei største utsleppa kjem frå landbruket."

4. endringsforslag - SP:

"Side 17:

DELMÅL KLIMAOMSTILLING OG TILPASSING

Stryke punkt

Kulepunkt 2:

Ny utbygging må lokalisrast slik at innbyggjarane i størst mogleg grad kan nytte sykkel eller gange i kvardagen.

Grunngjeving: Dette er urealistisk på Osterøy."

5. endringsforslag - SP:

"Side 10, tredje avsnitt første setning.

Endre setning til:

Me meiner at miljømessig berekraft konkret betyr at kommunen lokalt må forvalte areal, kulturmiljø,

naturmangfold, landbruksverdiar og jordressursar slik at det ikkje øydelegg framtidige innbyggjarar i Osterøy kommune sine moglegheiter for tilgang til desse."

Ordføraren gjorde slikt framlegg (presenterte rådmannen sitt endringsforslag):

"På side 17, andre avsnitt vert følgjande setning endra:

Dei største klimagassutsleppa i kommunen kjem frå landbruk. Både jordbruk og skogbruk har store potensiale for å bidra til å nå måla om eit klimanøytralt lågutsleppssamfunn. Denne setninga vert endra til:

Dei største klimautsleppa i kommunen kjem frå jordbruk, transport og deponivirksemd. Desse områda må ha særskild fokus når det skal utarbeidast strategiar for å redusera klimagassutsleppa."

Lars Fjeldstad, SP, presenterte et revidert 2. endringsforslag:

"Side 16 i plan:

DELMÅL LEVANDE LOKALSAMFUNN MED KVALITET

Kulepunkt 4:

Ved alle nye bustad eller bustadområde skal det sikrast uteareal, leikeområde og eit nærmiljø med høg kvalitet.

Stryk uteareal, leikeområde og.

Då vert setninga:

Ved alle nye bustad eller bustadområde skal det sikrast eit nærmiljø med høg kvalitet."

Det vart halde pause i drøftingane med gruppemøter for kvart parti mellom kl. 17.15 - kl.17.28.

Ordføraren gjorde slikt framlegg:

"Ny tekst s. 16, siste setning:

Me ynskjer å sikra levedyktige områdesenter med varierte og sterke tenestetilbod."

Det vart halde pause i drøftingane med gruppemøte for AP mellom kl. 17.50 - kl. 18.00.

Johannes Bysheim, AP, gjorde slikt framlegg på vegne av AP:

" s. 17 Kulepunkt 2:

All større utbygging må lokalisrast slik at innbyggjarane i størst mogleg grad kan nytte sykkel eller gange i kvardagen."

Kjersti Vevatne, V, gjorde slikt framlegg:

"For å sikre levedyktige områdesenter med variert og sterke tenestetilbod, må hovudvekta av framtidig utvikling kome i ein akse mellom områdesentra Lonevåg-Valestrand/Hauge-Haus. Fotlandsvåg skal vere områdesenteret som gjev eit sentrum nord i kommunen."

Det vart halde pause i drøftingane med gruppemøte for MDG og V mellom kl. 18.15 - kl. 18.17.

Silje M. Vevle, MDG, gjorde slikt framlegg om endring på vegne av MDG og V:

"s. 17 Kulepunkt 2:

All større bustadutbygging må lokalisrast slik at innbyggjarane i størst mogleg grad kan nytte sykkel eller gange i kvardagen."

AVRØYSTING

1. endringsforslag frå SP: fall med 18 røyster (7AP, 4H, 3KRF, 2MDG, 1V, 1 uavhengig)

mot 9 røyster (6FRP, 2SP, 1KRF).

2. endringsforslag frå SP: vart vedteke med 26 røyster (7AP, 6FRP, 4H, 4KRF, 2SP, 1V, 1MDG, 1 uavhengig)

mot 1 røyst (1MDG).

5. endringsforslag frå SP: - samrøystes vedteke.

Endringsforslag V/KRF - områdesenter: vart vedteke med 16 røyster (4KRF, 2SP 6FRP, 4H)
mot 11 røyster (7AP, 2MDG, 1V, 1 uavhengig)

Alternativ avrøysting:

4. endringsforslag frå SP (strykingsforslag): 16 røyster (4KRF, 6FRP, 2SP, 4H)
Rådmannen sin innstilling: 11 røyster (7AP, 2MDG, 1V, 1uavhengig)

Rådmannen sitt endringsforslag: 20 røyster (7AP, 4H, 4KRF, 2MDG, 1FRP, 1V, 1 uavhengig)

3. endringsforslag frå SP: 7 røyster (2SP, 5FRP)

AVRØYSTING - Legge planen ut på høyring med vedtekne endringsforslag: - samrøystes vedteke

HS - vedtak:

"Kommuneplanen sin samfunnsdel vert lagt ut til 1. gongs offentleg ettersyn, jf. PBL § 11-14, etter at følgjande endringar har vore gjort i dokumentet:

- Side 16 i plan:

DELMÅL LEVANDE LOKALSAMFUNN MED KVALITET

Kulepunkt 4:

«Ved alle nye bustad eller bustadområde skal det sikrast uteareal, leikeområde og eit nærmiljø med høg kvalitet.»

Stryk «bustad eller».

- Side 10, tredje avsnitt første setning.

Endre setning til:

«Me meiner at miljømessig berekraft konkret betyr at kommunen lokalt må forvalte areal, kulturmiljø, naturmangfald, landbruksverdiar og jordressursar slik at det ikkje øydelegg framtidige innbyggjarar i Osterøy kommune sine moglegheiter for tilgang til desse.»

- **Ny tekst s. 16, siste setning:**
«Me ynskjer å sikra levedyktige områdesenter med varierte og sterke tenestetilbod.»

«For å sikre levedyktige områdesenter med variert og sterke tenestetilbod, må hovudvekta av framtidig utvikling kome i ein akse mellom områdesentra Lonevåg-Valestrand/Hauge-Haus. Fotlandsvåg skal vere områdesenteret som gjev eit sentrum nord i kommunen.»
- **Side 17:**
DELMÅL KLIMAOMSTILLING OG TILPASSING
Stryke punkt
Kulepunkt 2:
«Ny utbygging må lokalisrast slik at innbyggjarane i størst mogleg grad kan nytte sykkel eller gange i kvardagen.»
- **På side 17, andre avsnitt vert følgjande setning endra:**
«Dei største klimagassutsleppa i kommunen kjem frå landbruk . Både jordbruk og skogbruk har store potensiale for å bidra til å nå måla om eit klimanøytralt lågutsleppssamfunn.»

Denne setninga vert endra til:
«Dei største klimautsleppa i kommunen kjem frå jordbruk, transport og deponiverksemd. Desse områda må ha særskild fokus når det skal utarbeidast strategiar for å redusera klimagassutsleppa.»"

Saksopplysningar:
Saksopplysningar:

Føremål

Kommuneplanen sin samfunnsdel har som føremål å kartleggja muligheter og utfordringar for kommunesamfunnet som heilskap, og leggja langsiktige strategiar for framtidig utvikling. Planen skal innhalde ein handlingdel som skal nyttast til å vurdere fordeling av ressursar og prioritering av oppgåver. Handlingsdelen skal knyttast tett opp til økonomiplanen og vera utarbeida som eit eige dokument.

Bakgrunn

Planstrategien 2016-2020 stadfestar at det skal utarbeidast ny samfunnsdel av kommuneplanen, og at dette skal følgast opp med rullering av kommuneplanen sin areadel.

Prosess

Planen vart starta opp i 2014. Det har gjennom heile prosessen vore eit tett samarbeid med den politiske arbeidsgruppa. Planen vart sendt til handsaming av formannskapet 21.03.2018 men det var her fatta vedtak om utsetting av handsaming. Etter dette vart det ikkje gjort noko meir før arbeidet vart tatt opp att hausten 2018. Etter dette er det gjort ein del endringar i planutkastet. Rådmannen meiner at utkastet no er klart til å handsamast politisk.

Medverknad

Det er lagt til grunn ein brei medverknad i planen. Ein del av medverknaden er knytt til den prosessen ein hadde i tilknytning til kommunereformen. Medverknaden er kort kommentert under.

Intern medverknad i kommunen

Det har blitt gjennomført møter med dei ulike sektorane i kommunen i forkant av møtene med den politiske arbeidsgruppa. Dei ulike sektorleiarane har sjølve kalla inn dei personane dei tykte var viktige å involvera i prosessen. Utfordringsbilete for dei ulike sektorane har gjennom dette blitt kartlagd. Dette har blitt nytta som eit diskusjonsgrunnlag i dei politiske arbeidsgruppemøtene.

Politisk medverknad

Planen er utarbeida i tett samarbeid med den politiske arbeidsgruppa. Denne består av ein person frå kvart parti som er representert i heradsstyret. Deltakarane i arbeidsgruppa vart òg bedne om å engasjera partigruppene sine i problemstillingane.

Det er i tillegg halde opne arbeidsmøte med heile heradsstyret ved oppstarten av planprogrammet der ein nytta ein enkel SWOT-analyse som utgangspunkt for planprogrammet. I tillegg vart det arrangert seminar "Osterøy – inn i framtida" i 2016. Her var alle politikarar invitert til å høyre føredragshaldarar frå forskning, privat og offentleg sektor.

Born og unge

Det er gjennomført barnetrakkregistreringar i Lonevåg og Hosanger i perioden. I tillegg til barnetrakk vart det gjennomført ein enkel SWOT-analyse for å sjå på kva borna tykte var positive og negative trekk ved kommunen.

Det vart gjennomført ein konkurranse i 2015 der alle skuleelevane vart bedne om å skildre korleis ein ynskjer at Osterøy skulle vera i 2030, og forma innspela på ein kreativ måte gjennom film, foto, essay,

skodespel o.l. Innspela vart vurdert av ein jury og vinnaren vart premiert i eit heradsstyremøte.

Det vart halde presentasjon av dei ulike tema i ungdomsrådet og gjennomført eit arbeidsmøte der det vart fokusert på kva ynskje ungdomane har for osterøysamfunnet i 2030.

Generelt

I samband med kommunereforma vart det gjennomført ein paralell prosess og utarbeida ein rapport som såg på ulike framtidsscenario for Osterøysamfunnet. Det vart her gjennomført 2 folkemøter der deltakarane var einingsleiarar frå kommunen, idrettslag og andre lokale lag og organisasjonar og aktørar frå lokalt næringsliv. Føremålet var å få ei brei forståing for situasjonen i dag i kommunen frå ulike sider av osterøysamfunnet, og kartlegga ynskjer om korleis situasjonen for kommunen skal vera i 2030. Det vart utarbeida ein rapport med ein kort skildring av dagens situasjon og som viser ulike framtiscenario.

Det vart i samband med kommunereforma halde opne folkemøter i dei 4 største bygdene i kommunen. Det vart her gjennomført ein enkel SWOT-analyse der målet var å få oversikt over innbyggjarane sitt syn på utfordringane i kommunen i framtida. Dette gav eit svært godt oversyn over dei overordna utfordringane til kommunen sett frå innbyggjarane sin synsvinkel.

Det har i tillegg vore gjennomført spørjeundersøkingar i samband med Bruvikdagane, der ein hadde bod og inviterte alle til å svare på spørsmål på skjema.

Formkrav

Formkravet til planen var at den skulle vera lettlest, kortfatta og mest mogleg konkret i si tilnærming til problemstillingane. Dette for å sikre at planen skulle kunne brukast til rapportering og nyttast i forvaltninga sitt daglege virke. Difor er detaljert kunnskapgrunnlag tatt ut og det er fokus på klargjering av visjon og målsettingar.

Oppbygging av planen

Samfunnsplanen består av to delar:

1. Samfunnsplanen - *Dette vil vi.*

- A. Nasjonale og lokale utfordringar for kommunen
- B. Overordna mål for utviklinga i kommunen
- C. Konkrete satsingsområder

Dette er ein oversikt over dei utfordringane og mulighetane kommune står ovanfor, og kva rammer som kommunen meiner er viktige for utviklinga. Det er samla i dette dokumentet og omfattar:

- A. Nasjonale og lokale utfordringar for kommunen
- B. Overordna mål for utviklinga i kommunen
- C. Konkrete satsingsområder

2. Handlingsprogrammet - *Slik gjer vi det.*

- A. Strategiar og tiltak for å nå dei overordna måla
- B. Prioritering av ressursar for dei ulike tiltaka (Økonomiplanen).

Oppfølging av samfunnsplanen skal skje i handlingsprogrammet. Dette skal vera samfunnsdelen sin handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett i eit dokument. Dette gjer ei kobling mellom gjennomføring og ressursar tilgjengeleg. Dette inneber ei tett kobling mellom den årlege rulleringa av økonomiplanen.

- D. Strategiar og tiltak for å nå dei overordna måla
- E. Prioritering av ressursar for dei ulike tiltaka (Økonomiplanen).

Visjon

I arbeidsgruppa jobba ein ut frå eit forslag om ein overordna visjon som var «Stolt, sta og annleis». Ein ser at dette er meir ei skildring enn eit mål for kvar kommunen vil med si utvikling. Etter møte i styringsgruppa vart ein difor samd om at det skulle utarbeidast ein visjon som var tufta på kva samfunn ein vil ha i 2030. Ein raud tråd i arbeidet er skaparevna i kommunen, både gjennom bedrifter og næringsliv og i det frivillige arbeidet som skjer lokalt i bygdene. Ein vurderte difor at visjonen må vera knytt til dette.

Ein fremjar difor forslag om visjonen:

«OSTERØY2030 - BEREKRAFTIG, SKAPANDE OG HANDLEKRAFTIG».

Dette peikar på grunderånden og tiltaksevnen som sikrar at noko vert skapt. I handsaminga må visjonen vurderast i dei politiske møta slik at denne er godt forankra.

Målsetting og satsingsområde

Det har vore eit fokus på å nytte FN sine bærekraftsmål som rammeverk for planen. Ein har difor ynskt at dei overordna vurderingane skal vera knytt til miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Det er difor naturleg å ha ei overordna målsetting som er knytt til å kople samfunnsutvikling og bærekraftig utvikling. Overordna målsetting er difor at:

OVERORDNA MÅLSETTING - OSTERØY KOMMUNE SKAL VERA EIN FOREGANGSKOMMUNE FOR BEREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING

Det er sett opp 3 overordna målsettingar.

1. Overordna målsetting om sosial bærekraft

Kommunen skal ha ein systematisk og heilskapeleg innsats for å redusera sosial ulikskap.

2. Overordna målsetting om økonomisk berekraft

Kommunen skal etablera økonomisk handlefridom ved å prioritera ressursmessige og økonomiske omsyn i politiske vedtak og forvaltning, og leggja til rette for verdiskaping.

3. Overordna målsetting om miljømessig berekraft

Kommunen skal forvalte areal i eit langsiktig perspektiv og til det beste for felleskapet, og jobbe for for reduksjon i klimagassutslepp og klimatilpassing i all forvaltning og i alle vedtak.

Dei overordna måla er utforma med tanke på å gje eit rammeverk for heile samfunnsutviklinga i Osterøy kommune. Felles for dei overordna målsettingane er at dei gjeld heile kommunesamfunnet. For å nå desse måla må det jobbast heilskapeleg og tverrfagleg.

For at samfunnsplanen skal fungera som eit verktøy for utvikling må det konkretiserast kva områder kommunen vil prioritera for å nå måla må det jobbast heilskapaleg og tverrfagleg. Kommunen har difor peika ut overordna satsingsområder. Desse skal ha ekstra merksemd og ressursar i planperioden.

Utgangspunktet for satsingsområda er dei overordna målsettingane og utfordringsbilete nasjonalt og lokalt. På bakgrunn av dette er det valgt ut 5 satsingsområder:

- 1. FOLKEHELSE**
- 2. VERDISKAPING OG NÆRINGSUTVIKLING**
- 3. LOKALSAMFUNNSUTVIKLING MED KVALITET**
- 4. KLIMAOMSTILLING OG TILPASSING**
- 5. SAMFUNNSTRYGGLEIK**

Under kvart satsingsområde er det lagt til grunn nokre konkrete føringar slik at kvart satsingsområde

har nokre klåre føringar og prioriteringar.

DELMÅL FOLKEHELSE

- Sosial ulikskap hjå innbyggjarane i kommunen skal reduserast
- Folkehelse skal vera eit vurderingskriterium i alle kommunale vedtak
- Born og unge sine interesser skal prioriterast
- Kommunen skal leggja til rette for aktive innbyggjarar og for at desse skal kunne ta ansvar for eiga helse
- Sikre at alle har moglegheit til å påverka samfunnet dei lev i ved at kommunen legg til rette for medverknad i prosessar som engasjerar, og sikrar deltaking i organisert og uorganisert frivillig arbeid.

DELMÅL VERDISKAPING OG NÆRINGSUTVIKLING

- Kommunen skal utarbeida ein strategi for korleis det skal arbeidast med verdiskaping og næringsutvikling
- Sikre at det ligg tilstrekkeleg areal for utvikling av næringsområder
- Det skal sikrast areal for utvikling av grunderverksemd og oppstart av nye næringar
- Bruke kommunen si rolle som innkjøper for å møte samfunnsutfordringane og til å stimulera til utvikling av lokalt næringsliv
- Utvikle skulen som ein arena for entrepenørskap og nyskaping

DELMÅL LEVANDE LOKALSAMFUNN MED KVALITET

- Lokalsamfunna må vera tilrettelagt slik at innbyggjarar i alle aldrar og med ulike forutsetningar har mulighet til ein aktiv kvardag.
- Det skal fokuserast på å utvikle eit mangfaldig fritidstilbod.
- All arealplanlegging må ha som målsetnad å bygge opp under eksisterande lokalsamfunn.
- Ved alle nye bustad eller bustadområde skal det sikrast uteareal, leikeområde og eit nærmiljø med høg kvalitet.
 - Lokalpolitisk må det leggjast til rette for opne og inkluderande prosessar slik at innbyggjarane ynskjer å bidra og delta i denne.

DELMÅL KLIMAOMSTILLING OG TILPASSING

- Kommunen må leggje til rette for at innbyggjarane kan ta miljøvennlege val.
- Ny utbygging må lokalisrast slik at innbyggjarane i størst mogleg grad kan nytte sykkel eller gange i kvardagen.
- Kommunen må gjennom si rolle som innkjøper av varer og tenester fokusera på redusert utlepp av klimagassar.
- Utvikle utbyggingsområder med låge klimagassutslepp og høg andel fornybar energi i

samarbeid med byggebransjen.

DELMÅL SAMFUNNSTRYGGLEIK

- Kommunen må i heile sin verksemd ha tilstrekkeleg kompetanse og vektlegge vurdering av samfunnstryggleik ved alle vedtak.
- Kommunen skal gjerast minst mogleg sårbar for uynskte hendingar. Kommunen skal vera budd på å takle slike hendingar ved at private og offentlege verdier, innbyggjarar og verksemdar vert minst mogleg skadelidande
- Beredskapsmessige omsyn skal innarbeidast i alt planverk for arealbruk, investeringar, drift og vedlikehald i kommunen. Turvande tiltak med økonomiske konsekvensar skal integrerast i økonomiplaner og handlingsprogram

Vurdering

Samfunnsplanen har vore gjennom ein omfattande prosess siden 2014. Utkastet som no ligg føre set overordna rammer som peikar ut ein retning for kommunen si samfunnsutvikling på bakgrunn av nasjonale og lokale utfordringar. Dei konkrete satsingsområda peikar på særlege områder som det må vera fokus på i kommunen. Felles for alle satsingsområda er at dei er tverrfagleg og ein treng eit arbeid på tvers av sektorar og det private og offentlege for å nå målsettingane. Samstundes har kommunen avgrensa med ressursar og det må difor prioriterast kvar det skal setjast inn ressursar.

Utarbeding av eit handlingsprogram med samfunnsdelen sin handlingsdel og økonomiplanen i saman vil krevje ressursar ut over det som ein har hatt i prosessen med økonomiplan tidlegare. Fastsetting av konkrete tiltak og rapportering av desse er viktig fordi dette er gjennomføring av kommunen sine strategiske valg. Fastsetting av tiltak og ressursar til desse krev eit grundig forarbeid. Det må påreknast ein del ressursbruk i denne prosessen.

Det har heile tida vore ein tett dialog med den politiske arbeidsgruppa og rådmannen meiner at dei politiske signala er godt innarbeida i planframlegget. Signala om å leggja til grunn FN sine bærekraftsmål og at det skal vera eit fokus på born og unge har vore ein raud tråd i planframlegget. Rådmannen meiner at dette no er godt innarbeida i heile planen.

Konklusjon

Planframlegget set ein tydelig retning for kommunen og gjev rammer for vidare samfunnsutvikling. Nasjonale og lokale utfordringar danner grunnlaget for målsettingane og dei politiske signala er godt innarbeida i planen. Rådmannen meiner difor at planframlegget no kan sendast på offentleg ettersyn og rår til dette.

